

**СОВЕТ СЕМИОЗЕРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

420099, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Семиозерка, ул. Верхняя, 99А

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СЕМИОЗЕРКА АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

420099, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Семиозерка авылы, Верхняя ур., 99А

тел./факс 8(84365) 32-9-63, e-mail: 7Ozer.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
26 март 2021 ел.

КАРАР
№ 28

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл
жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә
керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне раслау турында**

Россия Федерациясе Урман кодексы, 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Россия Федерациясе Федераль законы, 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге Семиозерка авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмалардан рациональ файдалану, аларны саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Семиозерка авыл жирлеге Советы,

РЕШИЛ:

1. Кушымтада бирелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталының рәсми сайтында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе урынбасары
Авыл жирлеге башлыгы урынбасары

А. А. Жиһаншин

Кушымта Расланган Татарстан
Республикасы Биектау муниципаль
районы Семиозерка авыл жирлеген
Советының 2021 елның 26
мартындагы № 28 карары белән

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл
жирлеген территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләренә
керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлегә Нигезләмә Россия Федерациясә Конституциясә, Россия Федерациясә
Гражданнар кодексының 15 ст., Россия Федерациясә Урман кодексы, 2002 елның 10
гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль
законның 61, 68, 77 статьялары, Семиозерка авыл жирлеген Уставы нигезендә,
халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан
Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеген
территориясендә (алга таба - авыл жирлеген) Россия Федерациясә дәүләт урман фонды
жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләрендәге яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлегә Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

яшел утыртмалар - Биектау муниципаль районы территориясә чикләрендә
архитектура-планлаштыру һәм санитария-гигиена функцияләрен башкаручы табигый
һәм ясалма килеп чыккан (урманнарда, урман питомникларында, плантацияләрдәге
агачлардан, куаклардан тыш,) газоннар, чәчәкләкләр, агач-куаклыклар;

агач - ян ботаклары һәм өске бәбәкләре булган 1,3 м биеклектә 5 см ким
булмаган диаметрлы агач кәүсәле күпьяеллык үсемлек;

аварияле агач - ұзагачның һәм тамыр системасының ныклығына йогынты
ясаучы авырулар белән зарарланган агач, шулай ук авышу почмагы авыруның ачык
билгеләренән башка 45 градустан артык булган агач, ул биналарның,
корылмаларның, инженерлык коммуникацияләренә һава линияләренә, шулай ук
гражданнарның тормышы һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра;

куаклык - туфрак өслегендә тармакланган (агачлардан аермалы буларак) һәм
өлкән хәлендә баш кәүсәсә булмаган күпьяеллык үсемлек;

газон - парк корылмаларын һәм парк корылмаларын утырту өчен фон һәм
ландшафт композициясенә мөстәкыйль элементы булып торган махсус сайлап
алынган үләннәр орлыклары чәчелә торган үлән капламы (ГОСТ 28329-89
"Шәһәрләренә яшелләндерү. Терминнар һәм билгеләмәләр");

чәчәклек - бер, ике яки күпьяеллык чәчәкле үсемлекләр утыртылган геометрик
яки ирекле формадагы участок;

эрәмәлек- бердәм йомык чатыр барлыкка китерүче үзеннән-үзе чәчелешле һәм
куе чыгышлы агачлар һәм (яисә) куаклыклар;

яшел утыртмаларны юк итү - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә бирелгән рөхсәте нигезендә аларны алмаштыру яки авыл хужалыгы объектларында ремонт яисә төзелеш эшләрен алып бару зарурлыгы нигезендә башкарыла торган яшел утыртмаларның үсешен законлы рәвештә туктату;

яшел утыртмаларның бәясә агачларны, куакларны, газоннарны яки табигый үсемлекләр оешмаларының үзләренә параметрлары буенча бәяләнә торган объектларга тигез бәяле шартлы рәвештә янадан торгызуга чыгымнар белән билгеләнә. Чыгымнар структурасына утыртуга турыдан-туры бәйле бер тапкыр салулардан тыш, аларның үсешенә бөтен чоры дәвамында яшел үсентеләрне карау буенча агымдагы чыгымнар да кертелә;

яшел утыртмаларның гамәлдәге торгызу бәясә - типик төрдәге (категорияләрдәге) яшел утыртмаларның һәм яшелләндерү объектларының бәясен бәяләү, аларны төзүгә һәм тотуга бәйле чыгымнарның барлык төрләрен кушып, 1 шартлы агачка, куакка, майдан берәмлегенә, метрга, квадрат метрга һәм (яисә) башка чагыштырма берәмлеккә күчереп исәпләгәндә;

Яшел утыртмаларны саклау - яшел утыртмаларны, яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны төзүгә, саклап калуга һәм торгызуга юнәлдерелгән хокукый, оештыру, техник һәм икътисадый чаралар системасы.

Яшел үсентеләрне зарарлау - агач-куак үсемлекләренә ябалдашына, кәүсәсенә, ботакларына, аларның тамыр системасына зыян китерү, жир өсте өлешенә һәм үләнчел үсемлекләренә тамыр системасының үсүне туктатуга китерми торган зарарлануы. ботакларның, Зарарлану булып ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, кабыкның бөтенлеге бозылу, туфрак өслегенә тере япмасының бөтенлеге бозылу, яшел үсентеләрнең яисә тамыр зонасында туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү һәм башка төрле зыян китерү тора.

яшел утыртмаларны юкка чыгару - үсемлекләренә үсүне туктатуга һәм аларның үлеменә китерә торган ябалдашына, кәүсәсенә, тамыр системасына зыян китерү;

яшел утыртмаларны законсыз кисү - рөхсәт документлары булмаганда яшел утыртмаларны юк итү;

Компенсацион яшелләндерү - юкка чыгарылган яки зарарланганнары урынына яшел утыртмаларны торгызу.

Компенсация бәясә (торгызу бәясә) - яшел утыртмаларны төзүгә һәм карап тотуга чыгымнарны да кертеп, зарарлаганда яисә юкка чыгарганда аларның кыйммәтләрен исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел утыртмаларга бәя бәясә.

Яшел утыртмаларны саклау буенча махсус вәкаләтле орган - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге Башкарма комитеты.

торгызу яшелләндерүе - юкка чыгарылган, жимерелгән яки зарарланганнары урынына яшел утыртмалар утырту.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

2.1. Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге территориясендә урнашкан барлык яшел үсентеләр, әлеге утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренен милек формаларына бәйсез рәвештә сакланьрга тиеш.

2.2. Гражданнар, вазыйфаи затлар һәм юридик затлар яшел утыртмаларны саклау чараларын гамәлгә ашырырга, яшел утыртмаларны зарарлауга яки юкка чыгаруга китерергә сәләтле законсыз гамәлләр яисә гамәлләр кылмауга юл куймаска тиеш.

2.3. Агротехник чаралар үткәругә бәйле яшел утыртмаларны карау эшләрә әлеге эшчәнлек төре белән шөгыйльләну хокукына лицензия нигезендә махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.4. Хужалык һәм башка эшчәнлек яшел утыртмаларны яклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проектлау документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр булырга тиеш, ә проект документациясендә, моннан тыш, проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысына тулы бәяләмәне үз эченә алырга тиеш.

2.5. Проект документларында төзелә һәм реконструкцияләнә торган объектлар территориясен яшелләндерү мәсьәләсе аерым проект буларак тәкъдим ителә. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәмин итү каралмаган яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми. Яшелләндерелгән территорияләрне үстерү яшелләндерү планы нигезендә башкарыла. Юл-сукмак челтәрен үзгәртү, яшелләндерү территориясендә төрле билгеләнештәге мәйданчыкларның урнашу урыны Биектау муниципаль районы Семиозерка авыл жирлеге Башкарма комитеты белән килештереп кенә башкарыла.

2.6. Жир кишәрлекләре белән алыш-бирешләрне теркәгәндә һәм аларга хокукларны күчергәндә яшел утыртмаларны мәжбүри исәпкә алу башкарыла. Шул ук вакытта алар биләгән мәйдан, агачларның һәм куакларның төр составы һәм яше исәпкә алына, РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 29 декабрәндәге 1730 номерлы карары белән расланган методика нигезендә яшел утыртмаларның бәясе санала һәм аны жирле бюджетка түләү башкарыла.

2.7. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле проектлауны, төзүне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баручы барлык гражданнарга һәм милек рәвешләрәнә бәйсез рәвештә оешмаларга кагыла.

2.8. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәмин итми торган яшелләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан файдалану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче

кушымта) хат-заявка бирэ, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чиклэнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. Шәхесне таныкмый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрән раслый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исемненән вәкил эш итсә);

3.3.3. Якындагы корылмаларга яисә киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка ориентирларга кадәр участок схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели һәм аларны раслый торган документларның таныкланган күчermәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга элгә торган яшел утыртмаларны кисү башкарылган очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Кагыла торган территорияләрнең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрән уздыруга ордер ачу белән килештерү.

3.4. Авыл жирлеге Башкарма комитеты заявка-хат кергәннен соң Гариза бирүчегә элгә эшләрне башкаруга рөхсәте булган махсулаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап ведомосте;

3.4.2. агач-куак үсемлекләренен санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төзелгән яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәянең (түләүнең) бәясен исәпләп чыгару. Үзагачны кискән өчен түләү РФ Хөкүмәтенен 2018 елның 29 декабрәндәге 1730 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә

Югарыда күрсәтелгән эшләр Гариза бирүче хисабыннан башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдәге вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге Башкарма комитеты Гариза бирүченен хат-гаризасы, яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенен авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт бирү турында күрсәтмәсе проектын эзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел утыртмалар юкка чыгарыла торган Гариза бирүче, элгә Нигезләмәгә туры китереп яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертергә һәм компенсация яшелләнделерелүе үткәрүне раслый торган документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү Гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кисү эшләре тиешле нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә Гариза бирүче акчалары исәбеннен башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын туплау, төяү һәм алып китү эше башлап жибәргәннен соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын эш башкару урынында саклау

тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якин урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләрне башкаручы территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча аларны мәжбүри торгызуны башкара.

3.11. Агачны кисү өчен түләүне гамәлгә ашырмыйча агач һәм куакларны кисү авыл жиригә Башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителә:

3.11.1. яшел утыртмаларны тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү кисүләре үткәру;

3.11.2 авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булганда, торақ һәм ижтимагый биналарда яктылык режимын боза торган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда агач һәм куакларны кискәндә кисү калдыкларын жыю һәм транспортировкалау кисүне гамәлгә ашыручы юридик һәм физик зат тарафыннан башкарыла.

Яшел утыртмаларны кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә авыл жиригә Башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация яшелләндерү үткәрергә кирәк.

3.13. Авария, корыган һәм куркынычсызлыкка янауы яшел утыртмалар 2 нче кушымтага туры китереп акт нигезендә комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе аналогиясе буенча, жир кишәрлегендә хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә барлыкка килгән яки табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куаклык, аны гражданга яисә юридик затка тапшырганнан соң аның милке булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үзенчә эш итә.

3.15. Яшел утыртмаларны санкцияләnmәгән кисү яисә юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. агач һәм куакларны рөхсәтсез кисү яисә рөхсәт буенча, әмма рөхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, күләмдә, токымнарны түгел;

3.15.2. ут төртү белән яндыру яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юкка чыгару яки зарарлау;

3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү;

3.15.4. үсеп килүче агачларның һәм куакларның үсешен туктату дәрәжәсенә кадәр зарарлау;

3.15.5. агачларның һәм куакларның агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлануы һәм башкалар;

3.15.6. корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7. үсә торган агачларның һәм куакларның башка зарарланулары.

3.16. Дәүләт урман фондындагы агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үз белдеген белән кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять жаваплылыгына тартылырга тиеш.

Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык граждандар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рәхсәт ителгән кешеләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очрақларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү якындагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү аларның мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яисә юкка чыгару барлыкка килгән граждандарның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмәгә ярашлы яшел утыртмаларга китерелгән зыянны табигый формада 2 коэффициент белән юкка чыгарылган яшел утыртмаларны торгызу-компенсацион яшелләндерү рәвешендә каплана.

5. Шәһәр төзелеш һәм эшқуарлык эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлеге территориясендә шәһәр төзелеш эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәгән килеш алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир участкаларында, аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш алып барылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жирләрнең башка участкаларында төзелеш оештырганда, проектка кадәрге документациядә кешеләргә тиешле яшел үсентеләргә бәяләү булырга тиеш.

5.4. Биектау муниципаль районы территориясендә граждандарның һәм юридик затларның эшчәнлегенә экология законнары таләпләрен үтәгән килеш алып барыла.

5.5. Авыл жирлеге территориясендә граждандарның һәм юридик затларның эшқуарлык эшчәнлегенә яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.6. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшқуарлык эшчәнлегенә, Семиозерка муниципаль районы Башкарма комитеты рәхсәтеннән башка эшқуарлык эшчәнлегенә гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корымалар урнаштыру тыела.

5.7. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшқуарлык эшчәнлегенә гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләрне зарарлауга яисә юкка чыгаруға китерелгән сәләтле башка гамәлләр тыела.

6. Яшел утыртмалар зарарланудан яки юкка чыгарылудан килгән

ЗЫЯННЫ ТҮЛЭТҮ

6.1. Яшел утыртмалар зарарланудан яки юк ителүдән китерелгән зыян, түбәндәге очрактардан тыш, кире кайтарылырга тиеш:

- яшел утыртмаларны планлы реконструкцияләү үткәргәндә;
- яшел утыртмаларны карау, санитар кисүләр һәм реконструкцияләгәндә;
- авария хәләндәге агачлар һәм куаклыклар;
- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өчен ТР ЭЭМ ЮХИДИ күрсәтмәләре буенча;
- торак һәм ижтимагый биналарның яктыртылуына норматив таләпләрне тәмин итү максатларында;
- гамәлдәге инженер челтәрләренә һәм коммуникацияләренә сак зоналарында;
- яшел утыртмаларны үрчәтү һәм карап тоту буенча агротехник эшчәнлек өчен махсус бирелгән территорияләрдә;
- авария һәм гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыяннарны бетерү вакытында;
- ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы боерыгы буенча янгын куркынычсызлыгын тәмин итү өчен

6.2. Кайтарылырга тиешле зыян күләме, яшел утыртмаларның компенсация бәясеннән чыгып, методика буенча билгеләнә.

6.3. Зарарлы йогынтының барлык төрләре китергән зыянны бәяләү башкарыла:

- яшел үсентеләрне законсыз зарарлаганда яисә юкка чыгарганда;
- агачларны һәм куакларны дәрәс кискәндә, үләнчел үсемлекләренә каты өслекләр белән алыштырганда;
- проектларга экология экспертизасы үткәрелгәндә һәм гамәлгә ашырыла һәм планлаштырыла торган эшчәнлекнең яшел утыртмаларга йогынтысын бәяләгәндә;
- яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел үсентеләргә кагылышлы проектларда әйләнә-тирә табигать мохитенә (ОВОС) йогынтыны бәяләү бүлекләрен эшләгәндә.

6.4. Зыянны каплау, Башкарма комитет белән килештереп, акчалата яки табигый формада башкарыла.

Акчалата формада зыянны түлөгәндә, аны китергән гражданнар яисә юридик затлар компенсация бәясе күләмендә жирле бюджетка сумманы күчәрәләр.

Зыянны каплауның табигый формасы булып юкка чыккан яшел үсентеләр урынына яшел утыртмалар булдыру яисә аларны башлангыч халәткә китерү өчен компенсацион яшелләндерү тора.

Натураль формада зыян каплау зыян китергән зат белән шартнамә нигезендә махсулаштырылган оешмалар тарафыннан яшелләндерү эшләрен уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Натураль формада зыянны каплау зыянны китергән зат тарафыннан башкарма комитет рәхсәте белән мөстәкыйль рәвештә башкарылырга мөмкин. Үткәрелгән эшләрен Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты кабул иткәннән соң, зыян натураль формада түләнгән дип санала.

6.5. Теләсә кайсы формада зыян каплау яшел утыртмаларны хокукка каршы жиңерүдә яисә юкка чыгаруда гаепле затларны гамәлдәге законнар нигезендә административ, дисциплинар яки жинаять жаваплылыгыннан азат итми.

7. Яшел утыртмаларны зарарлаган һәм (яисә) юкка чыгарган (кисү, жимерү) өчен жаваплылык

6.1. Индивидуаль торак төзелешендә гомуми файдаланудагы территориядә яшел утыртмаларның торышын күзәтү беркетелгән территорияләр чикләрендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Агачларның авария хәлен ачыклаганда, теләсә нинди милек рәвешендәге предприятиеләргә һәм оешмаларга алар биләмәсендәге территориядәге авария хәлендәге ситуацияне бетерү буенча чаралар күрергә тәкъдим ителә.

6.3. Яшел утыртмаларны законсыз зарарлаган һәм (яисә) юкка чыгарган (кискән, жимергән) өчен гаепле затлар законда билгеләнгән тәртиптә гамәлдәге законнар нигезендә жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла.

8. Әлеге Тәртипнең үтәлешен контрольдә тоту

Әлеге Нигезләмәнең үтәлешен, рөхсәт документациясенә яшел үсентеләрне кисүне үткәргүгә һәм кисүгә бирелгән рөхсәт шартлары белән туры килүен Биектау муниципаль районының Семиозерка авыл жирлегә Башкарма комитеты контрольдә тотта.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районының Семиозерка авыл
жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә керми торган физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге
жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү
тәртибе турында Нигезләмәгә

Биектау муниципаль районы Семиозерка
авыл жирлеге Башкарма комитеты
житәкчесенә

_____
_____
_____тан
(оешманың атамасын яки Ф.И.А., адресын
күрсәтергә)

Семиозерка авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен чикләнгән кисүгә гариза

_____
_____
(оешманың атамасын яки Ф.И.А. һәм жир кишәрлегенә хокук төрен күрсәтергә)
милкендәге жир кишәрлегендә урнашкан агачларны, куакларны, үсемлекләрне
(кирәклесен сызарга) кисүне рәхсәт итүегезне сорыйм

_____
(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеге түбәндәгеләр булу белән характерлана:

агачлар _____ шт.

куаклар _____ шт.

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында кисүнең
компенсацион бәясен түләргә һәм агач-куак үсентеләрен компенсацион утырту үткәрергә
йөкләмә алам.

_____
(Дата)

_____
(Ф.И.А.)

_____
(Имза)

1. Беренчел-рәхсәт документлары.
2. Кисү күздә тотыла торган яшел утыртмаларның төрен һәм санын күрсәтеп жир
кишәрлеге планы

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районының Семиозерка авыл
жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә керми торган физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге
жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү
тәртибе турында Нигезләмәгә

Яшел утыртмаларны киселергә тиешле дип тану турында АКТ

Биектау муниципаль районы Семиозерка авыл жирлеге Башкарма комитеты
_____ ав. « _____ » _____ ел

1. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)
2. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)
3. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)

составындагы комиссия яшел утыртмаларны тикшерүне үткәрде.

Тикшерү нәтижэләре буенча билгеләнде:

Нәтижэләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Ф. И. А.)
2. _____
(имза) (Ф. И. А.)
3. _____
(имза) (Ф. И. А.)